

Î N C H E I E R E

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gasnaș Gheorghe împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Gasnaș Gheorghe și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 10 februarie 2017, prin care acțiune a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 05 decembrie 2016, Gasnaș Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău din 01 decembrie 2011 a fost pornită urmărire penală în privința dânsului, în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod Penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, săvârșită în proporții mari.

Menționează că la 20 ianuarie 2012, a fost recunoscut în calitate de bănuț pe faptul infracțiunii de escrocherie și tot la această dată în privința sa a fost aplicată măsura preventivă sub formă de obligație de prezentare la organul de urmărire penală sau instanță, trecând și înregistrarea dactiloscopică foto/video în cadrul CPS Buiucani.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău din 19 aprilie 2012, a fost pus sub învinuire pentru faptul că la 18 aprilie 2011, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, s-a prezentat în calitate director al SRL „Transterra-Prim” și prin înșelăciune a negociat în apropierea Institutului Metrologie și Standardizare din str. E. Coca, mun. Chișinău, cu cet. Dani Oleg, care activează în calitate de dealer la ÎCS „Petrom-Moldova” SA, livrarea a 3 970 litri de motorină „Euro Diesel 5”, echivalentul a 58 740 lei, însă careva acțiuni nu a întreprins întru realizarea promisiunii privind achitarea pentru motorina livrată, refuzând până la moment să o restituie, ilegal însușind-o, cauzându-i părții vătămate Dani Oleg o daună materială în proporții mari, în sumă de 58 740 lei.

Indică Gasnaș Gheorghe că, prin ordonanța procurorului din 19 aprilie 2012, i-a fost aplicată măsura preventivă sub formă de obligarea de a nu părăsi țara, iar în rechizitoriul întocmit de către procuror la 24 aprilie 2012, cauza penală intentată în privința sa a fost expediată pentru examinare la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 mai 2012 măsura preventivă aplicată față de el, sub formă de obligațiune de a nu părăsi țara a fost menținută până la rămânerea definitivă a sentinței.

Relatează reclamantul că ulterior prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 septembrie 2012, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2013 și decizia Curții Supreme de Justiție din 04 decembrie 2013, a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod Penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată, menționează că pe parcursul examinării cauzei penale i-a fost aplicată măsura preventivă sub formă de obligarea de a nu părăsi țara, îngrădindu-i-se dreptul de a circula liber, fapt necesar în legătură cu activitatea sa comercială legată de transportarea internațională a mărfurilor, prin ce a fost prejudiciat moral.

Este de părerea că având în vedere totalitatea circumstanțelor relatate principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale uzate, starea de stres și frustrare și ținând cont de rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea sa în comiterea infracțiunii incriminate, consideră că prejudiciul moral cauzat lui, pentru atragerea ilegală la răspundere penală urmează a fi estimat la suma de 300 000 lei.

În drept, își întemeiază cerințele în baza art. 13 din CEDO, art.53 pct.2 din Constituția Republicii Moldova, art. 2 și art. 3 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545- XIII din 25 februarie 1998 și art. 1405 alin. (1) din Codul Civil.

Solicită Gasnaș Gheorghe, încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a sumei de 300 000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral cauzat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 10 februarie 2017, acțiunea a fost admisă parțial fiind încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gasnaș Gheorghe suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești și suma de 4 000 lei cu

titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău 02 mai 2017 din 12 ianuarie 2017, au fost respinse apelurile declarate de Procuratura Generală a RM, Ministerul Justiției al RM și Gasnaș Gheorghe și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 27 iunie 2017, Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral în sensul formulat.

În motivarea recursului a indicat că hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt ilegale și neîntemeiate deoarece suma despăgubirii morale în mărime de 10 000 lei acordată în legătură cu atragerea ilegală la răspundere penală nu este una echitabilă în coraport cu suferințele psihice suferite, iar prima instanță nu a oferit o satisfacție echitabilă și nu a respectat obligația de a repara violarea drepturilor ce i-au fost încălcate, dânsul continuând să fie victimă a atragerii ilegale la răspundere penală.

Insistă recurentul că suma acordată cu titlu de prejudiciu moral nu este proporțională prejudiciului suferit, cu atât mai mult cu cât i-a fost încălcat dreptul la libertate și siguranță iar quantumul prejudiciului moral acordat este cu mult mai mic decât cel acordat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauze similare.

În consecință consideră recurentul că concluziile instanțelor ierarhic inferioare expuse în hotărârile contestate sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și rezultă din interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La data de 03 august 2017, Ministrul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a probelor anexate la dosar, iar suma acordată de către instanță pentru despăgubirile moale în mărime de 10 000 lei este neechitabilă suferințelor pretinse că ar fi fost suportate ținându-se cont de natura dreptului lezat, durata desfășurării urmăririi penale, neaplicarea măsurilor de preventive precum și de statutul și vârsta reclamantului.

Consideră recurentul că soluția instanțelor ierarhic inferioare de a acorda despăgubire morală este una neîntemeiată și bazată pe presupuneri și deduceri, fapt ce contravine prevederilor art. 239 Cod procedură civilă, potrivit căruia hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată, instanța întemeindu-și hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei copia deciziei integrale a instanței de apel din 02 mai 2017, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurenților Gasnaș Gheorghe și Ministerul Justiției al RM la data de 24 iulie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire ce se conține la dosar (f. d. 108).

În consecință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurenții Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și Ministerul Justiției al RM s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile 27 iunie 2017 și respectiv 03 august 2017, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, în termen.

La data de 27 iulie 2017 și respectiv la 07 august 2017, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursurilor declarate de Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și Ministerul Justiției al RM, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Iar, la data de 11 august 2017 și ulterior la 23 august 2017, intimatul Procuratura RM a depus referințe asupra recursurilor declarat de Gasnaș Gheorghe reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și Ministerul Justiției al RM invocând netemeinicia deciziei instanței de apel și solicitând respingerea recursului declarat de Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și admiterea recursului declarat de Ministerul Justiției al RM în sensul formulat.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și Ministerul Justiției al RM în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și Ministerul Justiției al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarat de către Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și de către Ministerul Justiției al RM .

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Gasnaș Gheorghe, reprezentat de avocatul Ionaș Gheorghe și recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva